

T Á J É K O Z T A T Ó

A vámeljárások során a fuvarparitások megadása elengedhetetlen, melynek során az INCOTERMS 2010 klauzulái alkalmazandók. A megfelelő fuvarparitások alkalmazásának elősegítése érdekében a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szükségesnek látta a klauzulák ismertetéséről szóló tájékoztató közzétételét.

INCOTERMS 2010

Az INCOTERMS (*International Commercial Terms* – Nemzetközi Kereskedelmi Feltételek) a külkereskedelem legismertebb szokványa.

Az INCOTERMS létrehozásának célja egy egységes szabályozás megteremtése volt, amely az eladó és a vevő jogait szabályozza a nemzetközi szállítási szerződésekben, úgynevezett klauzulák formájában. A szokvány nem jogszabály, ezért csak azáltal lép életbe, hogy a szerződő felek elfogadják. A szokvány használata az export-import ügyletek során nem kötelező; jelentősége abban áll, hogy a szerződésekben nem kell részletesen szabályozni a szállítási feltételeket, elég utalni a megfelelő INCOTERMS klauzulára.

A szokvány csak kifejezett kikötés esetén érvényesül, tehát a szerződésben pontosan kell arra hivatkozni. A szokvány nem jogszabály, így nem veszti hatályát, azaz ma is érvényes valamennyi korábbi szokvány - ha arra hivatkoznak.

Az INCOTERMS 2010 2011. január 1-jétől hivatalos, azonban a fentiekből adódóan a korábbi INCOTERMS 2000 is alkalmazható, mert a szerződő felek szabadon dönthetnek, hogy melyik kiadásra hivatkoznak a szerződésben.

A klauzulák fajtái a költség átszállása alapján lehetnek:

- **Egyponos klauzulák (E, F, D csoport):** a költség és kockázat ugyanazon a földrajzi ponton száll át az eladóról a vevőre.
- **Kétpontos klauzula (C csoport):** a költség és a kockázat eltérő földrajzi ponton száll át az eladóról a vevőre.

A klauzulák fajtái a fuvarozási mód alapján lehetnek:

- tengeri vagy belvízi klauzulák;
- multimodális klauzulák.
A multimodális klauzulákat többféle fuvarozási mód, vagy különböző fuvarozási módok összekapcsolódása esetén alkalmazzák.

INCOTERMS 2010 klauzulák:

"E" csoport:

EXW – Ex Works - üzemből

Az eladó saját telephelyén köteles az árut megfelelően csomagolva (a megfelelő olyan csomagolás jelent, amely biztosítja az áru épségben történő megérkezését), számlázva a vevő rendelkezésére bocsátani. Nem köteles felpakolni a vevő által biztosított járműre és nem feladata az exportra történő vámoltatás, de a vevő kérésére, költségére, kockázatára gondoskodni köteles a szállítóeszközbe berakodásról, illetve segítséget kell adnia az áru exportálásához szükséges okmányok megszerzéséhez. A költség és a kockázat a gyártól a vevőt terheli, ezért ez **egyponos, multimodális klauzula**.

"F" csoport:

FCA – Free Carrier – költségmentesen a fuvarozónak átadva

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára a vevő által megjelölt fuvarozóhoz eljuttatni és neki fuvarozás céljára átadni. Ez a klauzula közúti, vasúti és légi fuvarozás esetén alkalmazható. A költség és a kockázat a megadott földrajzi ponton az árunak a fuvarozó részére történő átadása után a vevőt terheli, ezért ez **egyponos, multimodális klauzula**.

Az eladó kötelezettségei:

- Elszállítani az árut a megjelölt helyre és a vevő által megjelölt szállítványozó rendelkezésére bocsátani.
- Beszerezni minden exportengedélyt, hatósági felhatalmazást és export vámkezelés elvégzése.

A vevő kötelezettségei:

- Gondoskodni a fuvarszekőről, megkötni a szállítványozási szerződést és kifizetni a fuvardíjat, értesíteni az eladót a fuvarozó nevééről, a szállítás módjáról, az átadás napjáról/határidejéről, helyéről.
- Be kell szereznie az importhoz szükséges engedélyeket, importvámkezelés elvégzése.

FAS – Free Alongside Ship – költségmentesen a hajó oldalához

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára az indulási kikötőbe eljuttatni és a hajó hosszanti oldala mellett úgy elhelyezni, hogy az a hajóra közvetlenül berakható legyen. Költség és kockázat az elhajozási kikötő rakpartjától a vevőt terheli, ezért ez **egyponos, tengeri klauzula**. Az export vámkezelés az eladó feladata.

Az eladó kötelezettségei:

- Árut a megjelölt elhajozási kikötőben a szállító hajó oldalához, illetve a hajó nyílt vízi rakodása esetén az átrakó vízi járműre költségmentesen elhelyezni.
- Értesíteni a vevőt a leszállításról, okmányt szolgáltatni, ami igazolja az áru átadása meghatározott módon megtörtént

A vevő kötelezettségei:

- Megkötni a szállítmányozási szerződést és kifizetni a fuvardíjat, értesíteni az eladót a hajó nevéről, rakodóhelyről, szállítási határidőről.
- Importengedély vagy hatósági hozzájárulás beszerzése, import vámkezelés.

FOB – Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára az indulási kikötőbe eljuttatni és a hajó fedélzetén a vevő rendelkezésére bocsátani. Amikor az áru áthalad a hajó korlátja felett, az összes költség és kockázat átszáll a vevőre, ezért ez **egyponos, tengeri klauzula**.

Az eladó kötelezettségei:

- A vevő által megnevezett elhajózási kikötőben a hajó fedélzetén átadni az árut.
- Értesíteni a vevőt, hogy az árut a hajó fedélzetére leszállította, kiállítani a hajóraklevelet, ezzel igazolja, hogy a fuvarozó átvette az árut.

A vevő kötelezettségei:

- Saját költségére szerződik az áru elszállítására a megnevezett kikötőből, értesítést küldeni az eladónak az átadás helyéről, idejéről.

"C" csoport:

CFR – Cost and Freight – költség és fuvardíj fizetve a rendeltetési kikötőig

Az eladó köteles az árut saját költségére az érkezési kikötőbe eljuttatni, a kockázat és az áru feletti tulajdonjog azonban az indulási kikötőben, amikor az áru áthalad a hajó korlátja felett, átszáll a vevőre, ezért ez **kétpontos, tengeri klauzula**.

Az eladó kötelezettségei:

- Rendeltetési kikötőig viseli a fuvardíjat és köteles a berakodási költséget és a kirakodó kikötőben felmerülő költségeket megfizetni, ha azt is tartalmazza az fuvardíj.
- Export engedély beszerzése, export célú vámkezelés.
- Kockázatviselés, amíg az áru át nem halad az elhajózási kikötőben a hajókorlát felett

A vevő kötelezettségei:

- Átvenni az árut leszállításkor, amikor az eladó átadja neki a számlát és a fuvarlevelet, amely az „áru képviseli”.
- Megfizetni a kirakodási költséget amennyiben azt nem tartalmazza a fuvardíj.
- Import engedélyek beszerzése, importra történő vámkezelés.

Költség átszállás helye (eladóról vevőre): rendeltetési kikötő. Kockázat és tulajdonjog átszállás helye (eladóról vevőre): elhajózási kikötő hajókorlát felett.

CIF – Cost Insurance and Freight – Költség, biztosítás és fuvardíj fizetve a rendeltetési kikötőig

Kétpontos, tengeri klauzula. Annyiban különbözik a CFR-től, hogy az eladó nemcsak a költséget viseli a rendeltetési kikötőig, hanem a biztosítási díjat is.

Biztosítás:

- Az eladó a saját költségén köti, de a vevő a kedvezményezett.
- A biztosítás a legkisebb fedezetre szól, a szerződéses ár 110%-ára nyújt fedezetet.
- Az eladó plusz kötelezettsége a biztosítási kötvény (értékpapír)átadása a vevőnek.

CPT – Carriage Paid to ... - fuvarozás fizetve ...ig

Az eladó köteles az árut saját költségére a vevő által megjelölt rendeltetési helyre eljuttatni. A kockázat a vevőt terheli attól kezdve, hogy az eladó az árut az első fuvarozónak átadja, ezért ez egy **kétpontos, multimodális klauzula**. Kockázatos, mert ha az eladó rosszabb állapotban lévő hajót választ és az áruval történik valami, akkor az a vevőt terheli.

Az eladó kötelezettségei:

- Megkötni a szállítmányozási szerződést és kifizetni a megállapodás szerinti helyig a fuvardíjat.
- Export engedély beszerzése; export célú vámkezelés.

A vevő kötelezettségei:

- Minden vám, adó és importból származó hatósági díj fizetése

Költség átszállás helye (eladóról vevőre): megnevezett rendeltetési helyig.
Kockázat átszállás helye (eladóról vevőre): az első fuvarozónak történő átadás után.

CIP – Carriage Insurance Paid to ... - fuvarozás és biztosítás fizetve ...ig

Az eladó köteles az árut saját költségére a rendeltetési helyre eljuttatni. A kockázat az első fuvarozótól kezdve a vevőt terheli. Az eladó biztosításra kötelezett. Ez egy **kétpontos, multimodális klauzula**. Annyiban különbözik a CPT-től, hogy az eladó nemcsak a költséget viseli a rendeltetési kikötőig, hanem a biztosítási díjat is. A biztosítás a legkisebb fedezetre szól, a szerződéses ár 110%-ára nyújt fedezetet.

"D" csoport:

DAP – Delivered at Place – helyszíni kiszállítás

Az INCOTERMS 2000-ben meghatározott DAF (Delivered at Frontier - határra szállítva), DES (Delivered Ex Ship - leszállítva hajóról történő átadással) és DDU (Delivered Duty Unpaid - leszállítva vámfizetés nélkül) klauzulákat a DAP váltotta fel. A DAP esetében az eladó akkor teljesíti a szállítást, amikor a meghatározott célállomáson a vevő rendelkezésére bocsátja a beérkező szállítóeszközből kirakodható árut. A megjelölt helyre történő kiszállítás összes kockázatát az eladó viseli. A klauzula alkalmazása esetén az eladónak kell intéznie az exportengedélyezést, de nem feladata az import engedélyek beszerzése, a vámfizetés, illetve az import vámügyintézés. Ez egy **egyponos, multimodális klauzula**.

DAT – Delivered at Terminal – terminálhoz szállítva

Az INCOTERMS 2000 szerinti DEQ (Delivered Ex Quay - leszállítva rakparti átadással) klauzult a DAT váltotta fel. A DAT klauzula esetében az eladó akkor teljesíti a kötelezettségét, amikor a meghatározott terminálon, kikötőben, vagy célállomáson a vevő rendelkezésére bocsátja a beérkező szállítóeszközből kirakodott árut. Fontos megjegyezni, hogy a DAT alkalmazása esetén az eladónak kell intéznie az exportengedélyezést, de nem feladata az import engedélyek beszerzése, a vámfizetés, illetve az import vámügyintézés. Ez egy **egypontos, multimodális klauzula**.

DDP – Delivered Duty Paid – leszállítva vámfizetéssel

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára a rendeltetési helyre eljuttatni, minden költséget és kockázatot viselni, beleértve a vámot is. Ez egy **egypontos, multimodális klauzula**.

Az eladó kötelezettségei:

- Viseli az összes költséget és kockázatot a megnevezett rendeltetési helyig.
- Az áru megfelelő vám eljárás alá vonása.

